

TELEGRAFUL ROMÂNULUI

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbiu la expeditorul foiei pe afară la c. r. poste cu bani gat'ă prin scrisori francate, adresate către expeditorul. Prețului prenumeratului pentru Săbiu este pe anu 7 fl. v. a. ear pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 65. ANUL XIX.

Săbiu, in 15/27 Augustu 1871.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarhia pe unu anu 3 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țeri străine pe anu 12 1/4 anu 6 fl. Inscrățele se plătesc pentru întâi a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două a ore cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/4 cr. v. a.

Intalnirea la Gastein

Imperatul Germaniei și Imperatul Austro-Ungariei s'au întâlnit, după cum ni este cunoscut, la Gastein. La începutul întâlnirii eră să nu aiba nici o însemnatate politică, ci să fie pentru imperatul nemțesc numai cautarea sanataei la băi pe teritoriul austriac și apoi în legatură cu acest'a, ca imperatul Austriei să-lu curtenesca. De cându inse s'a vediatu ca și Beust cancelariulu austro-ungurescu și Bismarck cancelariulu nemțesc a fostu de lipsa să se prezenteze la întâlnirea acest'a, de atunci lumea a începutu altu-feliu să vorbescă, și fiindu-ca la îndemână eră tocmai sfacerea strusbergiana s'eu a drumurilor de feru din Romani'a, diu-ristic'a a tratat'o pe acest'a de o cestiune ce a preocupatu per excellentiam diplomati'a germană și austriacă.

A cursu multa negrăla din condeiele publicistilor europeni pentru de a spune în felurite modulatuni cum se întielegu cei doi cancelari în Gastein asupra detentorilor de obligatiuni strusbergiane și asupra purtării guvernului român fatia cu densii. Dără în fine a aflatu de lipsa a trece peste aceste limite tiermurite de afaceri de dreptu privatu. Suntu o multime de diuare care tragu cerculu cu multu mai largu în giurulu acestei cestiuni, ele tragu politic'a internă și esterna a Romani'e, tragu imperatiile de prin pregiuru și în fine orientulu întregu în discussiunile dela Gastein, o impregiurare destulu de interesantă pentru noi, cari suntemu asiă de aprupe de aceste cestiuni interesante. Sa culegemu și noi vre-o câteva opinii de aceste de prin diuare:

„Reform“ din Pest'a e de parere ca materialu desbaterilor la Gastein lu formēza, nu numai cestiunea drumurilor de feru române, dără cestiunea orientale în tota estensiunea. Din modurile atinse cum sa se deslege cestiunea amintimu numai pe alu cincilea, în care se dice, ca Romani'a sa se adauga la Austri'a asiă, că principele Carolu, mantuindu-se de suzeranitatea Portiei, sa se puna sub a Austriei.

E curioasă opiniunea unui diuarian rusescu „Goloz“ despre întâlnirea dela Gastein. După multe combinatiuni fōi'a rusescă dice ca din consultările diplomatilor nu pōte urmā alta decâtu caderea Austriei, respectivē pregătirea întropării Cisaltaniei în Germani'a. Austri'a, dice acea fōia, cauta sa-si lungiasca vieti'a și deca nu pe vre-o căti-va ani, celu puținu pe vre-o căte-va luni. Unitatea Germaniei merge înainte neimpedecabilu. Ea face că sa se întemple ce nu se pōte încunșioră. Precum se vorbesc de multe ori cu unu bolnavu de mōrte, totu despre lucruri neînsemnate, dără nu și despre bōi'a lui, asiă și cu Austri'a: despre Romani'a, cehi etc., dără sa trēca tōm'a și după tōmna iern'a: și unitatea Germaniei imbucându Cisaltani'a va fi o fapta implinita etc. etc.

Asociatiunea internatiune.

Societatea cunoscută sub numele „asociatiunea internatiune“ a trasu în tempulu mai din urma atentiunea lunei asupra sea asiă de multu, încātu o espunere a organizatiunei, tientei și scopurilor ei va fi tocmai apia a suscitā interesulu publicului cetitoriu. „Asociatiunea internatiune“ s'a infintiatu la anulu 1864; e de observatu ca atunci nu s'a avutu de cugelu a se organizā o societate pentru reprezentarea atarorū tendintie, după cum suntu cele, care le reprezintă asociatiunea intern. astadi.

Barbatii, cari convenira în Londonu la tempulu indicatu, erau în cea mai mare parte poloni esilati după insurectiunea nefericita din anulu 1863, și ei n'aveau altu-ceva de scopu decâtu crearea unei red-

niuni pentru spriginirea rēciprocă. Presenti'a cătoru-va socialisti la desbaterile respectivē avu înse urmarea de se luara la pertractare și cestiunea lucratorilor, care atunci tocmai eră plamadita în Germani'a și Angli'a.

Planulu desceptatu de Eccarius Marx Sivents și alții, pentru infintierea unei societăți, a cărei scopu sa fie curarea relerōru comone fără consideratiune la nationalitate, află rēsunetu la socialistii reprezentanti în numeru considerabile și între poloni, și asiă se nascu „asociatiunea internatiune“, care astadi 'si agonisi unu re-nume fōrte tristu.

Societatea staveri o programă, care obligă pe lucratorii tuturor tieriloru în lini'a prima la lupta pentru căștigarea unei pozitii politice pōternice în statu și care culminēza în fras'a, „emancipatiune de sub dōmni'a capitalulu“. Acestei programe nu-i a fostu greu a-si cășcigā partisans, în acea directiune prevalenta a spiritelorū între lucratori. Societatea luă rapede unu sboru înaltu și ingreba s'a estinsu peste Oceanulu mārē până în Statele unite americane.

Unu anu înainte de acest'a se infaciōsă în Germani'a Lassalle; personalitatea sea preventōre, talentulu seu retōricu escelinte, impregnatu cu o sciintia rară și o dibacia deosebită în prezentare, tōte aceste însusiri entusiasmasera prē lucratori pentru sine și dogm'a sea, care promitea celoru strimtoriti de lipse și miserie o cura radicală a suferintelorū, de și ceva tārdu inse secură. În Glauchau în Sacsoni'a infintiatu bietii pānzari de acolo reuniunea socialistica (Lassalleana) de lucratori, cărei'a i urmara în scurtu tempu multe alte.

Aici află deci asociatiunea intern. teremū prōspetu pentru cultivare; ea începū a semănā și secerā. În Angli'a și Franciu erāt dogmele socialu-economicē cu multu mai de tempuriu cunoscute lucratorilor; asemenea în Helveti'a și Belgi'a, unde stabilitentele cele mari de fabrice, cu lucratorii lorū recrutati din tōte tierile, în deosebi înse din Franci'a și Angli'a, cu contrastulu lorū patrūndieriu între avuti'a fabricantilorū și miseri'a lucratorilorū, erau puncte centrale de nemulțamire și prin urmăre înstituite 'nalie formale ale Socialismulu, după cum suntu încă și astadi. De ore-ce deci scōpulu erā emininte, a formā tōta lucratorimea din Europ'a în o massă compactă, și a-si cășcigā chīaritate despre tientele și scōpurile principale a luptei comone contra capitalulu și possessiunei și a otari' dispozițiuni firme, se ignorau diferintiele socialismulu francesu și anglesu resp. germanu, asemenea divergintiele în relatiunile sociale și se nisūia mai întâiu a se cășcigā membri, cătu se pōtea mai multu.

Cându se crediū numerulu membrilorū căștigati în tierile singuraticē suficiente se suscepū organizarea în fapta a societății.

Diferintiele legislatiunei reuniunei, cătu și în genere legislatiunei comone a tierilorū comone, neuniformitatea referintelorū, imposibilitatea a organizā strictu centralistice o societate de felulu cei din cestiune din unu punctu centralu, îndoplecarea pre conductorii societății de atunci la decisiulu a formā asiă numitele „sectiuni“. Fia-care dintr'aceste sectiuni cuprinde de regula o țiera, macaru ca esista și de acele, a cărōru cererū de activitate se estinde numai asupra unui otaritu țienutu, a cărui referintie proprie pretindu o stare exceptiune. Asiă esista d. e. sectiuni proprie pentru cerculu belgicu de feraritu Seraing, cunoscutu prin strichele de repetiție ori inscenate acolo, carbonariile în Verviers s. a.; și cercurile anglese de fabrica și si orasiulu Muhlhausen în Elsas'u și au sectiuni proprie.

După afacerile principale și insa societatea împartita în următoarele sectiuni: sectiunea englesă (cuprinde regatul Marei Britanie întregu), ameri-

cana (cuprinde teritoriulu întregu alu Americiei), francesă, belgică, italiană și germană (cuprinde Helveti'a și Germani'a); după întemeerea republicei în Spani'a se infintia o sectiune spaniolă și în tempulu mai recinte și un'a pentru Holandi'a.

Tierile civilizate eschise din cerculu de agitatiune alu internatiunilorū suntu asiă dără: statele din Nordalu europēnu, Svedi'a și Norvegi'a, unde industri'a mare și cu acest'a pauperismulu — cele două baze principale ale socialismulu — nu suntu mai de feliu reprezentate; mai departe Rusi'a, unde asemenea suntu puținii lucratori de fabrica și unde se predica popōrului unu soiū prōpriu alu socialismulu, „Nihilismulu“ Baconianu, de ore-ce acest'a dogmă are de scopu abrogarea, respectivē impartirea possessiunei funduare; în fine republicele americane de Sudu, care asemenea suntu fōrte inderetru în privinti'a industriei de fabrica: Altcum societatea internatiune a sciutu pētrundē până în Asi'a și a sparge încă și morulu chinesisu; societatea are astadi, transplantata acolo prin lucratori anglesi, unu numeru însemnatu dintre fii chiamati ai imperatiiei ceresci în midiuoculu seu.

Ce se țiene de Austri'a, care lipsesc și din list'a; ce ne sta înainte, ea avea a se cuprinde la începutu în sectiunea germană (Austri'a atunci încă nu eră eschisa din Germani'a). Până cându insa în Austri'a încă nu esista dreptulu de reuniuni și conveniri, nu se pōtū inscenā o agitatiune oici și castigare de membri erā asiă dără imposibile. De abiă insa se garantā prin lege acestu dreptu și regimulu și opri societatea internatiune că periculoasă statului. (Va urmā.)

Ni se comunica spre publicare:

Nr. 878.

Epitrop. 307.

Circulariulu

Senatulu epitropescu alu consistorialulu românū greco-orient. din Aradu, emisu cătra tōte comitetele parochiali prin concernentii protopresviteri.

(În privinti'a eiectării, încassării și administrării sumelor de contribuire directă pre sēm'a fondului generalu diecesanu pre anulu scolaru 1872.)

Dispusetiunile facute prin pastoralulu episcopescu emanatu cu datulu 3 Septembre 1870. Nr. pres. 182. și prin circulariulu acestui senatu epitropescu emisu cu datulu 4 Septembre 1870.

Nr. 897. Epitrop. 132. în privinti'a eiectării și încassării sumelor de contribuire directă pre sēm'a fondului generalu diecesanu pentru anulu 1871., sinodulu nostru eparchialu, prin conclusulu adusu în siediți'a a VI. din 9/21 Aprile 1871. Nr. 69. cu aceea observare le-a aprobatu: că acest'a contribuire sa se escrie și pre anulu viitoriu 1872.; insa eiectarea și încassarea individuală a sumelor obveninde dela singuraticii locuitori comunali de religiunea noastră, sa nu se mai esecuteze cu căte 3 cr. de sufletu, ci după proportiunea averi respective a contributiunei directe regesci a credinciosilorū nostri.

De ore-ce senatulu epitropescu este însărcinatu din partea sinodului eparchialu, că de tempuriu se puna la cale mesurile necesarie pentru midiuocirea și esepțuirea eiectării și încassării individuale după chei'a de aruncu a contributiunei regio directe; dreptu aceea se dispunū următoarele:

§. 1. Repartitiunea facuta după chei'a de aici cu căte 3 cr. de sufletu servescē numai de basa la eiectarea sumei întregi ce se recere dela fiesce-care

comuna bisericăscă respective dela locuitorii comunei de religiea noastră gr. or.

§. 2. Sumele astfelu eiectate de aici, — pro temeulu conscriptioniloru $\frac{1}{2}$ mai noue — se cuprindu in alaturat'a repartitiune sub $\frac{1}{2}$ din care se vede: căta contribuire pre sém'a fondului generalu diecesanu a remasu in restantia pre 1871 și căta se recere dela fia-care comuna bisericăscă pre an. viitoriu 1872.

§. 3. Acést'a suma repartiată pre fia-care comuna bisericăscă e de a se eiectă și incassă individualminte, dupa proportiunea averei respective a contributiunei regie directe, ce locuitorii de religiea noastră de prin comune — au avutu de a o solvi pre anul 1871. —

§. 4. Pentru midiolocirea și esecutarea acestei eiectări și incassări individuale, concernentulu protopresbiteru, va estradá comiteteloru parochiali din tractulu submanustu catimea sumei espuse in repartitiunea amintita sub §. 2 pre lănga unu esemplariu alu cerculariului presinte.

§. 5. Comitetulu parochialu din fia-care comuna inainte de tôte, și numai decătu dupa primirea acestoi cerculariu, va nisi a se pune in buna contielegere cu respectiv'a antistia comunala politica, recercându-o pentru bun'a-vointia: de a sucurge la realisarea acestei afaceri momentöse și folositoare pentru toti credinciosii nostri.

§. 6. Sucursulu antistieloru comunali politice la realisarea celoru espuse in §. 4. este cu atât'a mai absolutu necesariu, cu cătu de o parte serveșce spre comoditatea și simplificarea afacerii, iera de alta parte spre usurarea credinciosiloru nostri contribuitori; apoi de ôre-ce numai antistiele comunali dispunu de datele recerute pentru constatarea contributiunei directe: dreptu aceea comitetele parochiali voru recercă pre antistiele comunali, și conformu usului legalu și pâna acum sustatatoriu in comune sa binevoiescă:

a) Sum'a repartiată de aici pre bas'a numelu sufleteloru și receruta dela comun'a bisericăscă, a o luă in facëndulu preliminaru alu speseloru comunali pre anul 1872. sub rubric'a indatinatã de „spesele cultului pe n t r u b i s e r i c a g r e c o o r i e n t a l a r o m a n a” și apoi;

b) In legatura cu spesele ulteriori ale comunei, a o eiectă dupa chei'a de aruncu pre totu florinulu de contributiune directă a singuraticiloru contribuenti de religiea noastră greco-orientala analogu modalitatii de eiectare a celoru-lalte spese comunali;

c) La ocasiunea incassării speseloru comunale ordinare, a incassă și neinsemnat'a sumulitia a acestoru spese de cultu și a o transpune comite-

lului, respective epitropiei parochiali pre lănga cui-lantia formală.

§. 7. Nu subverséza nici o indoiéla, ca — in acele comune, unde poporatiunea este curatu numai de religiea noastră, séu celu pucinu in absoluta maioritate — acést'a justa și pre dreptulu de autonomia basata cerere a comunei bisericăscă se va acordă din partea antistiei comunale; totusi inse, decă in casu neacceptatu respectiv'a antistia comunala aru refusă acestu sucursu din partea sea atunci,

§. 8. Comitetulu parochialu despre acést'a numai de cătu va face aretare concernentulu domnu protopresbiteru districtualu, carele nu vá întârdia a recercă pre respectiv'a jurisdictiune cercuale politica pentru bunavointia, de a indrumă pre respectivele antistii comunale: ca acelea, séu se efeptuiescă cele espuse in §. 6. séu se compuna și estradee unu conspectu nominativu, despre toti locuitorii comunali (contribuentii) de religiea greco-orientala, aretându din protocolulu capitalu de contributiune (tabel'a B.) căta contributiune directă regia are fiesce-care locuitoriu prescrișca pre anul 1871?

§. 9. Aceste conspecte cerendu-le domnii protopresbiteri dela concernentele jurisdictiuni cercuale politice (judii cercuali) se întielege separatu pentru tóta comun'a, dupa formulariulu aci alaturatu sub $\frac{2}{2}$ și primindu-le, le voru incredintiă unei comisiuni compunende din doi membri ai comitetului protopresbiteral, — fiesce barbati esperti in acést'a tréba.

§. 10. Comisiunea acést'a va luă tôte conspectele mentionate in §. 8: la censurare și calculandu cu esactitate căta suma vine a se eiecta dupa totu florinulu de contributiune regéșca directă pre singuraticii contribuenti — va efeptu repartitiunea individuala, pentru fia-care comuna bisericăscă separatu.

§. 11. Din aceste conspecte comisiunea va compune apoi unu sumariu despre tôte comunele-bisericăscă din tractulu protopresbiteral dupa formulariulu alaturatu $\frac{3}{2}$ sub $\frac{3}{2}$ care sumisandulu și provediendulu cu subscrierea sea și contrasemnatu prin domnulu protopresbiteru, impreuna cu conspectele particulari ale singuraticiloru comune, lu va substerne acestui consistoriu spre suprarevisiune, aprobare și ulteriór'a dispusetiune a incassării.

§. 12. Fiindca dupa esperintie, preliminariele speseloru comunali pre viitorulu anu de regula se compun in lun'a lui Novembre, séu celu multu din Decembre, concernentii domni protopresbiteri nu voru întârdia, acést'a ordinatiune numai decătu a o curentă; iera comitetele parochiali și voru tiené de strinsa datorintia a o efeptu cu tóta acurateti'a și punctualitatea.

st'a jace in natur'a lucrului; limb'a avendu o varietate mare de forme, e neaperatu de lipsa că unu scolariu sa incépa a invetiă mai antăiu cele mai usiore, cele mai simple, cele mai putienu complicate, decă e sa ajunga scolarulu la unu scopu de invetiamentu. P. e. de incepemu invetiamentulu gramaticii cu propositiunea, vomu finecessitati sa-i facemu scolarulu mai intăiu idea chiara despre propositiunea simpla pura, dupa aceea sa procedemu mai departe la propositiunea simpla amplificata și in fine la propositiunea compusa și la periodu. Iera de incepemu cursulu invetiamentulu gramaticii cu părtilu cuventului, vomu fi siliti sa procedemu și aici treptatu, adeca dela unu ce mai usioru, mai simplu, la unu ce mai greu, mai complicatu, prin urmare nu vomu puté incepe cu articululu, fiindca idea despre articulu pôte sa-si faca scolarulu numai atunci dupa ce s'a chiarificatu din destulu despre substantiv; nu cu pronumele, fiindca acestea tienu numai locul unu substantiv, nu in fine cu particulele: adverbu, conjunctiune, propositiune, interjectiune, deôrece acestea suntu particule de cuventu, sub care unu scolariu nu pôte sa-si inchipuiescă nimic'a și ele și capeta intielesulu lor numai in legatura cu unu substantiv séu unu adjectiv séu unu verbu. Ori cine inse va trebui sa recunósca, ca acést'a procedere impedeca fôrte producerea libera a ideiloru. Sa incepemu cu metod'a cea dintăiu, și ne vomu, convinge, ca pentru scopulu ce-lu are in vedere limb'a materna, ori-ce metoda de propunere a gramaticii este indiferenta neputendu promovă decătu fôrte defectuosu dezvoltarea puteriloru spirituale a scolariloru. Sa remanemu pre lănga metodele aretate mai susu. Sa lasămu că metod'a aceea, care are de obiectu alu propuneri sale dezvoltarea și relatiunea părtiloru cuventului, care constituie limb'a

Despre intemplat'a curentare domnii protopresbiteri suntu pofiti in terminu de 30 de zile; iera despre resultatu, celu multu pâna la 1 Ianuariu 1872 a relatiunã.

Datu din siedinti'a senatului epitropescu alu Consistoriului românu greco-orientalu tienuta in Aradu 5 Augustu 1871.

In absentia Prea Sântiei Sale
dlui Episcopu diecesanu:
Andrei Papp,
protosincelu.

Referinte:
Petru Petroviciu,
Asesoru consist.

Reportulu referintelului Delegatiunei române catra ambele sinóde eparchiali din Aradu și Caransebesiu in causele de impacatiune cu ierarhia serbésca.

Acest'a suna:

Venerabile sinodu eparchialu!

(Urmare.)

Lungele pertractări, multele desbateri și cu tôte nuantiile și episoadele lor, cari — incependu dela 4/16 Iuniu și pâna la 19 Iuniu 1 Iuliu inclusive, au avutu locu parte intre subcomisiunea noastră cu persónele de frunte ale delegatiunei serbesci și cu delegatiunea intréga, parte intre ambele delegatiuni impreunate, paralelu inse pururi și in delegatiunea noastră, — ale descrie aru fi mai cu nepotiția, de signu inse inoportunu; o icóna destulu de fidelu dau despre acelea protocéle delegatiunei noastre, pre cari cu tóta onórea le anectămu aci in copie sub $\frac{1}{2}$. Iér' resultatu tuturor'a ni-lu infacișidia protocéle siedintieloru delegationali comune, alaturate aci in copie sub $\frac{2}{2}$, $\frac{3}{2}$ și $\frac{4}{2}$ in ambele limbi in cari s'au scrisu ele, și invoiéla in privinti'a comuneloru amestecate, asemenea alaturata sub $\frac{5}{2}$ in limb'a originale germana in carea s'a subscrișca acestu actu și in traducere româna, acést'a din urma in 150 de exemplaria pentru că sa se imparta intre toti membrii venerabilulu sinodu și se remăna inca destule spre a si impartí anume prin comunele amestecate spre informarea lor.

Dupa tôte acestea, venerabile sinóde eparchialu, resultatu sumariu și precisu alu acestoru pertractări și incercării de impacatiune amica este urmatorulu:

Din cele dóue fonduri comune principali asiãnumite „nealienabili” și „clericalu-scolariu,” din cari delegatiunea româna, espresu pre calea de complanare amica, a pretinsu unu minimu de 250,000 fl. și cu interesele de 6 séu celu putienu de 5 procentu, incependu dela Aprilie 1865, de cându adeca maritulu congresu serbescu prin memorandumu

noștra nu pôte veni pentru scopulu nostru in nici o consideratiune, de ôre-ce dupa acést'a metoda scolarii nu potu sa-si castige decătu numai notiuni fôrte obscure, o acuisitiune de idei fôrte necuivălenta diligintiei și zelului lor pentru de a cuprinde și petrunde materiile predate; dara nici ceea-lalta metoda, care are de obiectu propositiunea cu tôte speciile ei nu inlesnesce decătu fôrte nesuficientu scopulu adeveratu alu invetiamentulu limbei materne, care este cum amu disu mai susu a jungerea unu i gradu posibilu de dezvoltare alu puteriloru spirituale. Care dintre invetiatorii respectivi de limba româna nu s'au convinsu deplinu, ca prin propositiunea simpla pura nu se potu esprimă decătu préputiene idei, care aru putea fi unu productu alu cugetării proprie active a scolariloru, asemenea nici prin propositiunea simpla amplificata? Care dintre invetiatorii limbei materne n'a avutu ocasiunea, sa faca esperint'a neplacuta: cu oegreutate le succede scolariloru a află exemple potrivite prin cari sa se póta ilustră regulele gramaticale? De câte ori nu este silitu scolarulu sa jertfésca esenti'a pentru forma, sa insire cuvinte unele lănga altele fãra o legatura logica, numai că sa póta iesi din trensele o propositiune simpla, amplificata, compusa? De câte ori cautu scolarulu că cu luminarea dupa unu atributu, obiectu, circumstantia etc., perdiendu cu totulu din vedere intielesulu, esenti'a cugetării infatisiate printr'o propositiune amplificata? De câte ori nu patiesce elu asemenea voindu sa formeze o propositiune secundara: subiectiva, obiectiva, atributiva séu circumstantiala? Cătu de greu este chiaru pentru unu profesoru espertu sa afle propositiuni dupa o forma data, care sa fia inse cu simburu și totusi potrivite cu gra-

FOISIORA.

Invetiamentulu limbei materne in scólele elementarie și factorulu principalu in acestu ramu de invetiamentu.

(Urmare.)

Gramatic'a, alu treilea factoru este unulu dintre obiectele cele mai insemnate ale invetiamentulu limbei materne. Ea este sciinti'a aceea, care invetiă pre scolariu sa pricépa limb'a sea bine: sa o vorbésca și sa o scrie corect, conformu spiritului și tiesaturei (structurii) limbei noastre. In privinti'a predării acestui obiectu s'au ivitu in diferite tempuri parerile cele mai contradicetóre. Unii erau și suntu și astădi de parere sa se propuna gramatic'a in modu sinteticu adeca: sa se incépa invetiamentulu gramaticii cu părtilu cuventului și mai inainte cu părtilu loru constitutive: literile și silabele, iera alții, pornindu cum se pare dintr'unu punctu de vedere mai practic preferescu metod'a analitica, ei incepu cu raporturile fundamentali ale limbei, adeca cu: propositiunea simpla pura că espressionea unei cugetări; raportulu numeriloru și persóneloru subiectului; raportulu timpulu predicatului; topic'a (rendulu, in care urmésza diferite membre ale propositiunii), intonarea cuvinteloru intr'o propositiune; raportulu atributivului, obiecteloru și diferiteloru circumstantie. Ori-cătu de diferite inse suntu parerile in privinti'a metodei, ce este a se observă in predarea obiectului acestui'a, ele se unescu totusi tôte intr'unu punctu: că in acestu ramu de invetiamentu invetiatiunulu respectivu sa progreesze treptatu. Si acé-

seu a oferitu acea suma, — delegatiunea serbésca a oferitu numai o suma aversiunale de 300,000 fl. și a adausu condițiunea ca prin acésta suma sa se tiena de compensata veri-ce pretensiune de desdau-nare dupa resiedintiele și alte bunuri episcopali din Temes óra și Versietiu, mai departe a statoritu și unu modu de solvire prin obligatiuni private și ur-bariali; pre carele delegatiunea romána nu l'a potutu aflá de multiamitoriu. D'alta parte delegatiunea serbésca a incuviintiatu ca, in casu de primire a ofertului seu prin venerabilele sínóde eparchiali ale nóstre, deja dela prim'a Iuliu a. c. acea suma sa fructifice dobând'á sea pentru partea romána, in sa aci a adausu restring' rea ca ofertulu se aiba való-re obligatiua pentru partea serbésca numai pâna la 30 Sept. 1871.

Delegatiunea nóstra la condițiunile și restrin-gerile facute din partea delegatiunei serbesci, dupa ce tuturor incordárilor ei n'a succesu a induplecá pre fratii serbi se recéda dela acelea, s'a sentitu indetorata a dá dechiaratiunea cuprinsa in p. 9 alu protocolului de sub 6/. Iéra incátu privesece re-stringerea tempului de valóre a ofertului, delega-tiunea nóstra prin acésta a fostu pusa in absoluta necesitate d'a face cá sa se convóce cátu de cu-rendu veneratele sínóde eparchiali la siedintie extraordinarie.

Conformu dechiaratiunei mai susu citate sub nr 9, delegatiunea romána a primitu ofertulu părții serbe in privint' a celorl' d'oué fonduri generali din Car-lovitiu numai ad referendum, și prin acésta vine a-lu subterne venerabilulu sinodu simplu spre compe-tinte decidere. Un'a totusi nu póte a nu amintí delegatiunea la acestu locu, aceea ca condițiunea ce la ofertulu de 250,000 fl. facutu prin memorandumu congresului serbescu din 1865, — se mai pusece, ca prin acea suma de 250,000 sa se considere de impacate ori ce pretensiune ale románilor nu nu-mai in privint' a resiedintieloru și averiloru episco-pali comune din Timisiór'a și Versietiu, ci și in privint' a monastirilor, — aceea condițiune asta-data la staruint' a delegatiunei nóstre s'a delatoratu, și intr'atát'a ofertulu de acum apare mai favorabilu decâtu celu dela an. 1865. —

2. Pretensiunea delegatiunei románe, ca fon-dulu asiá numitu „fundus instructus Dioecesis Ara-diensis,” ce se administra in Carlovitiu, sa se céda intregu părții románe; asemenea și pretensiunea ca fundatiunea lui Raiaciu pentru unu seminaru románu, sa tréca intregu la románi, s'a recunoscutu și incuviintiatu. —

3. In privint' a celorl' patru fonduri și resp. fundatiuni ce se administra in Bud'a-Pest'a sub con-trol' a guvernului patriei, anume a) a fondului sco-lariu; b) a fondului pensionalu-invetiatioreacu; c) a fundatiunei Ballaiane pentru stipendia; d) a fonda-

dulu de desvoltare alu scolariloru, o scie fia-carele, care s'a ocupatu mai multu tempu și seriosu cu acestu obiectu, prin urmare nici cu o metoda, nici cu alta nu se póte ajunge scopulu spre carele tien-tesce invetiamentulu limbii materne: de a inci-tá pre unu scolaru sa produca elu insusi idei, de a lu face sa petrunda legatur'a interna esen-tiala a lucruriloru din cerculu esperiintiei sale, și de a lu face capabilu sa-si infatisieze obser-vatiunile, parerile și judecá-tile sale etc. in ordine chiara si in legatura logica verbalu seu in scrisu, ci prin ambe metode și ori-ce metoda alta, care s'aru aplicá in acestu invetiamentu vine unu scolaru numai asiá departe, cá sa fia in stare, sa insire diferite cuvinte și forme de terminatiuni fára nici unu intielesu, subordinandu-se valóreá reala unei forme date. Prin urmare gresiescu toti acei'a, cari credu, ca scopulu invetiamentulu limbii ma-terne este de a face pre scolaru cunoscuti cu for-mele și structur'a limbii priu invetiarea gramaticii, crediendu, ca numai cunoscuti'a unui sistemulu de regule gramaticale, lu punu pre unu scolaru in positiune, de a poté vorbi și serie corect. Densii despartiescu form'a de cuprinsu și credu, ca este de ajunsu, sa scie unu scolaru regulele și sistemulu reguleloru limbii, precum și espunerea acelor'a. Acésta metoda fu aplicata ce e dreptu totu-déun'a la invetiarea limbiloru straine și inca cu frumosu succesu; gresial'a gramaticiloru nostriu in sa statu in aplicarea acestei metode și asup' a limbii ma-terne in scólele elementare, perdjendu din vedere, ca limb'a materna nu este scolariloru unu ce necu-

tiunei pentru preparand' a din Aradu, sub nrulu 11 alu protocolului comunu, din motivele acelu indege-tate, in contielegere comuna s'a aflatu indicata im-pártirea in d'oué părți egali, și adeca atátu a acti-veloru, cátu și a passiveloru și chiaru și a compen-satiuniloru sperative; iér' niscari fonduri și funda-tiuni mice, cu numărulu patru, cari au destinațiune speciale pentru serbi, in se s'au administratu cu fon-dulu scolaru intr'un'a, voru avé a fi separate pre sém'a destinațiunei loru din capulu locului.

Totu aci s'au facutu dispușetiuni in privint' a pastrarei archivului și folosintiei acelu'a pentru tótu viitorulu.

Venerabilulu sinodu este rogatu a se esprime și respective a decide in privint' a tuturor acestoru in voiri, a căroru primire delegatiunea din conside-rantele in protocolu o recomanda. —

4. Incátu pentru monastiri, delegatiunea romána, pre cale amica, conformu dechiaratiuniloru ce s'au facutu din partea romána in sinodulu epi-copescu dela 1864 și in pertractárele congresuali din anulu 1865, a pretinsu ca minomum Bodrogulu (Hodo-siulu) și Szt-Giorgiulu; delegatiunea serba in sa a dechiaratu, ca stándu pre bas'a memorandumu con-gresualu din 1865, in privint' a monastiriloru nu póte nici se intre in pertractare de transactiune.

Venerabilulu sinodu eparchialu, din cele mai susu aduse se va fi convinsu ca onorabil'a delega-tiune serbésca nu s'a tienutu intru tóte mortisiu de memorandumu din 1865; asiá nici motivulu la acestu punctu imprumutatu din acelu memorandumu nu póte sa fia fostu absolutu decidiatoriu.

Adeverulu durerosu pentru noi este ca ierar-chi'a sorore nu este plecata a cede romániloru ce-rutele monastiri pre cale emicabile, iér' motivulu pre carele totu mereu l'au provocatu doi membri ai delegatiunei serbesci in conferintie private — este, pentru ca poporulu serbescu tiene de adeveru ne-contestabilu, cum-ca tóte monastirile suntu funda-tiuni pure serbesci și numai pentru serbi, cari deci nu este permisu a se instrainá.

Deci in privint' a acestui punctu, pre cum preste totu in privint' a cestiuniloru de dreptu ce se potu nasece la acestu ultim'u actu alu despartirii și res-pective impártirii nóstre ierarchice, venerabilulu sinodu eparchialu este rogatu a luá decisiunea, resp. a face dispușetiunile ce va aflá de bine, pentru ca drepturile, documentele și argumintele nóstre sa se examine și afirme. —

5 In privint' a comunelor amestecate s'a com-binatu impreuna invoiél'a mai susu citata și alatu-rata sub 9/. In acésta privint' a delegatiunea ro-mána prin subserisulu și permite a atrage aten-tiunea ven. sinodu asup' a punturiloru concernanti din procese verbali ale sele preste totu și anume

noscutu, ci acesti'a o cunoscu dejá din cas'a parin-tésca. Erórea acestoru directiuni e, ca densele desconsidera cu totul scopulu practiculu, seu se multiamescu a ajunge unu atare scopu in modu fórtu neperfectu. Prin teoriile și resonarea despre limba se perde fórtu multu tempu, iéra rezultatele, care se ajungu, suntu pre neinsemnate, de óre-ce sco-lariu, nepricpendu cele impartasite de cátra inveti-atoriu, și perdu din caus'a acésta interesulu pen-tru obiectulu ce li se propune, și perdu totdeodata placerea pentru scóla. Acei'a cari privescu grama-tic'a cá unu mijlocu esentialu, de a invetiá limb'a corect, și cari speréza dela introducerea ei in scó-lele elementare o vorbire corecta, trecu cu vederea, ca limb'a se invétia principalminte prin imitatiune și exercitii practice de cugetare și de stilu, și ca suntu multi, chiaru poeti și oratori celebrii, care au invetiatu limb'a loru pâna la perfectiune, care au petrunsu spiritulu ei, care si-au insusitu proprietá-tile și nuantiele limbii loru intr'unu modu admira-bilu, numai prin exercitiile numite și prin imita-tiune adeca: prin conversatiune cu barbati esperi, prin cetirea cártiloru bune fára nici o gramatica. Reflexiunile acestea s'aru parca contradicéto-re senti-tieloru unei'a dintre cele dintáiu autoritáti, a gramaticululu și oratorulu Quintiliann, care cu pri-vire la valóreá gramaticii se esprime intr'unu locu in urmatoriulu chipu: nisi gramatica futuro oratori fundamenta fideliter ejecerit, quidquid superstruxe-rit, corrueit (déca gramatic'a nu va pune fundamentu fiitorulu oratoru, se va ruiná ori-ce va zidi). Asiá este, dara nu trebuie sa perdemu din vedere, ca limb'a latina pre tempulu lui Quintiliann, nu erá limb'a poporulu romanu, ci limb'a literatiloru, a cá-rei forme etimologice și sintactice difereau esen-

din siedintie IV și V dela nrii 15—21 inclus'ive, din cari se va convinge, cáte incercári și opintiri a facutu delegatiunea nóstra pentru midilocirea unei modifícári mai favorabile a unoru punturi, dar' ea pré putienu succesu; pre cari punturi totusi, anume pre cele despre impártirea sesiuniloru parochiali, delegatiunea nóstra in fine le-a primitu, dar' numai din oportunitate și pre lánge espress'a observatiune, ca santiunea loru finale depinde proprie dela po-poratiunile nóstre pre cari le priveseu acele dispu-șetiuni.

Incátu pentru acésta cauza și respective in-voiel'a, delegatiunea, de-si dupa cuprinsulu manda-tului seu n'aru fi obligata, conformu dechiaratiunei sele de sub nr. 24 alu proceselor verbali, totusi o subterne ven. sinodu pentru a o luá spre sciintia și a face ori-ce dispușetiuni aru aflá de lipsa, spe-cialu spre avisarea organeloru diecesane cá la actu de despartire alu comunelor amestecate ocasional-minte sa intrevina spre usurarea și naintarea des-pártirii.

Fiindu ca dupa invoiél'a citata, operatiunile de despártire au sa se incépa de locu cu lun'a lui Septembrie, și fiindu ca acésta incepero nu se póte face fára spese, spese pentru cele siese comissiuni, precum și pentru instruirea, conducerea și contro-larea loru: Delegatiunea nóstra a creditu ca, spre acoperirea acestoru spese prin anticiparea sumelor necesarie, pâna atunci, pâna cându connationalii nostriu din comunele amestecate voru fi in stare de a luá asupra-si și a solví in-si-si acele spese, mai cores-pundietoriu aru fi, a reclamá dela inaltulu Ministeriu regiu ung' de cultu și instructiune, o parte ce se cuvine romániloru din restulu de 26 mii și cáte-va sute de fiorini, ce din bugetulu tierci pre anulu 1868, rubric'a „pentru biseric'a gr. orientale,” se mai afla neimpártitu in acelu ministeriu și pre carele MSea a avutu grati'a d'a-lu destiná tocmai com-unelor amestecate serace spre usurarea despártirii loru. Cu reclamarea acésta a insarcinatu pre Il. Sea dlu Eppu-presiedinte și pre dlu comembu se-cretariu de statu Georgiu Ioanovicu, din a căroru parte s'au și facutu pasii necesari.

Delegatiunea róga, cá și venerabilulu sinodu din a sea parte sa staróiesca cu asemenea rogare spre asemenea scopu la naltulu ministeriu reg. de cultu și — pre cátu i este cu potintia sa se pre-ingrigésca și in altu modu corespondietoriu pentru spesele cu intell're recerute și ne'ncungiuratu necesarie.

6. Incátu pentru partea ce s'aru cuveni romá-niloru din valóreá resiedintieloru și altoru averi episcopali comune din Timisiór'a și Versietiu, dupa ce din partea delegatiunei serbesci indata la punctu 1. s'a pusu condițiunea de compensatiune a veri-ce pretensiune de acésta natura prin ofertulu

tialminte de formele și topic'a limbii, pre care o vorbiá poporulu romanu, o limba, care prin urmare erá cu totu dreptulu privita de romani mai multu cá straina și nu cá limb'a loru materna, de unde urmá, ca ea fu tractata asemenea unei limbii stra-ine, care, dupa cum aretarámu mai susu, se póte invetiá numai prin ajutorulu gramaticii. Prin ur-mare parerile lui Quintiliann, departe de a fi con-tradicéto-re pareriloru nóstre, ele din contra suntu o confirmatiune eclatanta a acestor'a, ca adeca: gramatic'a este necesaria la invetiarea limbiloru straine, pentru de a cunosce formele etimologice și sin-tactice ale aceloru limbii, dara pentru aceea nu se póte privi nici decum cá unu mediu esentialu pentru de a invetiá corectulu limb'a materna. Acestu scopu se ajunge, cum amu dísu mai susu, principalminte prin imitatiune și exercitii. Prin imitatiune și exercitii ni se desvólta unu simtiu despre ce este corectulu și necorectulu in limba, și acestu simtiu, acestu tactu voru conduce indiecitulu mai lute și mai siguru la o cunoscuti'a esacta a limbii materne. „In o limba straina ne lipsesce acelu simtiu și loculu lui lu suplinesce gramatic'a cu regulele ei. Prin aceea, ca audimu și vorbimu totu-déun'a noi insine din copilaria nóstra limb'a materna, și prin aceea, ca esprimámu seu audimu esprimandu-se intr'in sa totu aceleasi raporturi de cugetári și notiuni totu-déun'a in unulu și acelasu chipu, ni se desvólta unu simtiu, prin carele putemu distinge, fára de a ne cugetá in totu momentulu la cutare seu cutare re-gula gramaticala, de vorbimu seu de se vorbescu corectulu fára de erori.”

(Va urmá.)

de 300,000 fl. din cele două fonduri generali, — delegațiunii române, nu i-a mai ramas nici ocaziune d'a formulă vr'o pretensiune speciala in această privință. —

Intru atât'a se cuprinde pre scurtu rezultatulu pertractărilor de complanare amicabile cu delegațiunea sorora serbăscă pre temeulu cărui'a delegațiunea română s'a sentitu îndetorata, a dispune prin concludulu nr. 24 alu procesorulu sele verbali o adresa către consistoriile diecesane din Aradu și Caransebesiu, pentru convocarea ven. sinode eparchiali la sesiunea extraordinaria. Copi'a acestei adrese se adauge aci cu tota onorea sub %. —

Spre completare mai restă numai a spune, ca congresulu serbescu in sedinti'a sea din 5/17 Iuliu luându sciintia despre cuprinsulu protocolectorulu și despre lucrările delegațiilorloru, propunerile și ofertele facute prin delegațiunea serbăscă in privința complanării le-a dechiaratu de ale sele și le-a incuviintiatu. —

Venerabilulu sinodu eparchialu binevoiescă a luă tôte, in generalu și in specialu, la cuvenita pondere și a decide și a dispune in privința tuturor — cu atâtu mai vertosu, căci delegațiunile sub nrulu 14 alu protocolectorulu loru s'au inoitu, ca fia-care obiectu sa se privească de sine statatoriu și inoieci'a sa se pōta efectui pentru fie-care desclinitu, fără privința la cele-lalte asupr'a căror'a nu s'aru potē midiloci contielegere.

In fine, intru câtu ven. sinodu aru binevoii a primi cereva seu tôte inoieciile in privința fondurilor și fundatiilorloru, sa nu pregete a face macaru numai in modu provisoriu dispușetiunile necesarie, macaru simplu incuviintiându și in casu de lipsa completându dispușetiunile facute de corpulu congresualu românu in an. 1865 in Carlovitiu, pentru primirea și administrarea sumelor ce voru fi a se radică din Carlovitiu și resp. din Bud'a-Pest'a pre sem'ia eparchiorulu nostre din Aradu și Caransebesiu; — ier' pentru expedarea documentelor necesarie spre radicarea aceluor sume, specialu a celoru din Carlovitiu, a impoteri pre II. Sea dlu Eppu-presiedinte alu sinodulu.

Actele originali, ale căroru copie amu avutu onōre a substerne, rămănu pastrate pentru de a se alatură la tempulu seu raportulu către maritulu nostru congresu naționalu.

Datu in Aradu in 6 Aug. n.

" " Caransebesiu in 10 Aug. n.

Cu totu celu mai profundu respectu,

Alu venerabilulu sinodu pre plecatu

Vinc. Babesiu,

Referintele Delegațiunei.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochie Arini și fili'a Iaresiu, in protopresbiteratulu Heghigului, statatōre de 96 familii, se escrie Concursu pana Dumineca in I-lea Septembrie a. c. in care dî va fi și alegerea de parochu.

Enolumintele suntu:

1) Cas'a parochiala cu stura și gradin'a de legumi.
2) Venitulu stolare, și dela tōta famili'a cate un'a ferdele bucate, grau, cucuruzu seu secara.

3) Portiune canonica 5 locuri, araturi de 51 ferdele semanatura și unu fenatiu de unu caru de fenu.

Doritorii de a ocupă acest'a statiuone au se ascërna Concurselu loru instruite in sensulu Statutulu Organicu la Scaunulu protopopescu in Brasiovu pana la terminulu prefiptu.

Brasiovu in 1 Augustu 1871.

Cu contielegerea Comitetalu parochialu.

Ioanu Petricu.

(1-74)

Protopopu.

Spre sciintia.

 P. T. Dni, cari voru dori a participă la banchetulu iubileulu de 25 ani alu archipastoriei Escel. Sele Par. Archiepiscopu și Metropolitu Andreiu bar. de Siagun'a in Ardela, ce se va țienea Domineca in ^{22 Augustu} _{3 Sept.} a. c. conformu programei staverite, sa binevoiescă a se insinua la Redactionea „Tel. Rom.“ celu multa pana in 18/30 Aug. 1871.

Comitetulu.

Deschiderea subscripțiunei de actiuni

la

Institutulu de creditu și de economii

„Albin'a“

Concessionatu din partea inaltulu ministeriu reg. ung. de agricultura, industria și comerciulu cu datulu din 20 Iunie 1871 Nr. 6727.

Capitalulu societății consta din 300,000 florini v. a. impartitu in 3000 actiuni de câte 100 fl.

Capitalulu acest'a se va putē iumulti de adunarea generala, cu aprobarea guvernulu, prin alta seria de actiuni pâna la jumetate de milionu florini.

In casulu unei emisiuni noue, actionarii de mai nainte au antăietatea dreptulu d'a primi, in mesur'a actiuniloru ce posedu, actiunile seriei a două in pretiulu loru nominalu (§ 9).

Se punu deci acum la subscriere publica 3000 actiuni.

Condițiunile suntu :

1. La subscriere se respunde 10% adica dela fia-căre actiune 10 florini. Alte 20% se voru numeră la provocarea acestui comitetu și anume in 30 zile dela diu'a provocărei. Versamintele acestē se cuietēza prin adeverintie interimali.

2. Dupa respunderea a 30% se voru edă pre numele respectiviloru certificate de actiuni prevedute cu coponi de interese și de castigu.

3. Pentru coperirea speselor dela inceputu se mai respunde câte 1. fl. de actiune, care se va incassă cu rat'a II.

4. Versamintele mai departe voru urmă conformu §. 10 din statute.

5. La casu, cându in terminulu pusu mai josu rezultatulu subscrieriloru va trece preste 3000 actiuni, se va face o reductiune proportiunata intre toti subscribentii.

Subscrierile se facu :

In Sabiu in cancelari'a comitetulu și la dlu consiliariu Elia Macelariu, in Brasiovu la d. comerciantu Ioane Padure, in Zernesci la d. protop. Ioane Metianu, in Fagarasiu la d. vice-capitanu distr. Ioane Codru Dragusianu, in Blasiu la d. profesoru Ioane M. Moldovanu, in Sebesiu la d. secretariu judiciale Ioane Parasciuvu, in Oresthia la d. advocatu Dr. Avramu Tinou, in Hatiegu la d. comerciantu Nicolau Petroviciu, in Dev'a la d. advocatu Dr. Lazaru Petcu, in Baitia la d. inspect. scolast. Iuliu Bardosi, in Bai'a de Crisiu la d. protonotariu Sigismundu Borlea, in Abrubu la d. advocatu Mateiu Nicol'a, in Alb'a-Julia la d. senatoru magistr. Alesandru Comanescu, in Turd'a la d. advocatu Dr. Ioane Ratiu, in Clusiu la d. jude singularu Iosifu Popu, in Gherla la d. inspect. de banca Ioane Muresianu, in Deesiu la d. advocatu Gabrielu Maniu, in Siomcut'a-mare la d. ablegatu dietale Ladislau Buteanu, in Naseudu la d. directoru gimn. Dr. Ioane Lazaru, in Reghinulu sasescu la d. advocatu Michailu Orbonasiu, in Tergulu-Muresiului la d. comerciantu Iosifu Fulepu, in Sighisiór'a la d. archiv. magistr. Ioane Siandru, in Mediasiu la d. advocatu Ioane Pop'a, in Timisiór'a la d. consiliariu Dr. Pavelu Vasiciu, in Lugosiu la d. advocatu Dr. Aureliu Maniu, in Caransebesiu la d. secret. episc. Ioane Bartolomeu, in Oraviti'a la d. advoc. Simonu Mangiuco'a, in Panciov'a la d. locoteninte in pens. Ioane Balnosianu, in Orsiov'a la d. proprietariu Vasiliu Popoviciu, in St.-Miclăusiulu-mare la d. protop. gr. cat. Vincēntiu Grozescu, in Versietiu la d. pract. de advoc. Ioane Siepetianu, in Aradu la d. vice-comite Sigismundu Popoviciu, in Vilagos la d. notariu opidanu Ioane Moldovanu, in Lipov'a la d. comerciantu Davidu Simonu, in Pecic'a-romana, la d. notariu N. Filimonu, in Beiusiu la d. advocatu Parteni Cosma, in Oradea-mare la d. propriet. N. Diamandi, in Sighetulu Marmatiei la d. adv. Ioane Mihali, in Cernautiu la d. profes. Ioanu a lui Georgiu Sbierea, in Pest'a la d. advocatu Florianu Varg'a, in Vien'a la d. comerciantu B. G. Popoviciu.

La cancelari'a acestui comitetu in Sabiu se primescu subscripțiuni și din provincia prin posta, seu prin telegrafu cu tramiterea valōrei prescrise totu prin posta.

Subscripțiunea este deschisa pâna la 10 Octobru a. c. iera' cu diu'a acest'a se va incheia.

Statutele societății precum și blanchetele de subscriere se afla depuse in biroulu comitetulu, cum și pre la toti reprezentantii nostrii din afara.

Actionarii primescu statutele gratisu, iera' alții cu 20 xr. exemplariulu, blanchete de subscriere se dau gratisu.

Cancelari'a comitetulu este in Sabiu, strad'a Macelariloru nr. 110; unde suntu a se adresă tōte scrisorile.

Sabiu, in 1 Augustu 1871.

Comitetulu fundatoriu.